

ЗАҢ КЕҢЕСТЕРІ

N&P Назханов
және Серіктестері

СҰРАҚ №51:

Төрт құрылтайшы бірігіп, ақша жинап, жер телімін сатып алып, бизнеске арналған ғимарат салды. Жер мен ғимарат бір құрылтайшының атына тіркелген. Құрылтайшылар келісімі жазбаша түрде жасалмаған. Әр құрылтайшы бизнестен 25% пайда алуға құқылы. Алайда, жер телімі мен ғимарат атына жазылған құрылтайшы пайдамен бөліскісі келмейді. Бұл жағдайда не істеуге болады?

ЖАУАП:

«Шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Заңның 13-бабының 1-тармағына сәйкес, серіктестік құру құрылтай шартынан басталып, мемлекеттік тіркеумен аяқталады.

Егер сіздің салымыңыз жарғылық капиталға үлес ретінде саналса, қатысушылар шарт талаптарын сақтауға және салымдарды белгіленген мерзімде енгізуге міндетті (Заңның 12-бабы). Сіз құрылтайшы болып, пайдаға құқығыңызды тек құрылтай шарты және серіктестікті тіркеу арқылы иелене аласыз.

Егер сіздің құқықтарыңыз бұзылса, сотқа жүгінуге болады, алайда дәлелдеу жауапкершілігі сізге жүктеледі (Азаматтық іс жүргізу кодексінің 72-бабы). Дәлелдерге құрылтайшымен хат алмасу, банктік көшірмелер, қаражат алу туралы қолхаттар кіруі мүмкін.

СҰРАҚ №52:

2020 жылдың 13 маусымында жасалған қарыз шарты бар. Осы шартты өндіруге ұсынуға құқым бар ма? Қандай әрекеттер жасауым керек? Осы процесті ұтамын ба?

ЖАУАП:

Азаматтық кодекстің 178-бабына сәйкес, талап қою мерзімі үш жылды құрайды. Ерекше жағдайларда (мысалы, ауыр сырқат), талап қою мерзімінің соңғы алты айында өткен мерзімнің себептерін сот негізді деп тануы мүмкін (Азаматтық кодекстің 185-бабы).

Егер талап қою құқығы пайда болғаннан кейін сот шешімін орындаудан бас тартылса, талап қою мерзімі қалпына келтіріледі. Талап қою мерзімін қалпына келтіру және талаптарды ұсыну үшін сотқа жүгіну қажет. Қарыз шартында мерзім көрсетілсе, міндеттемені орындау мерзімі өткен соң, талап қою мерзімі басталады (Азаматтық кодекстің 180-бабының 2-тармағы). Егер қарызды қайтару мерзімі аяқталған сәттен үш жыл өтпесе, сотқа талап қою мерзімін қалпына келтірмей-ақ жүгінуге болады. Процестің нәтижесі барлық жағдайлар мен құжаттарға байланысты болады.

СҰРАҚ №53:

Мен, 2-топтағы мүгедек, 2022 жылдың мамыр айында Д деген азаматқа ақша қарызға бердім, ол оны бір айдан кейін қайтаратынын айтты. Алайда қарыз қайтарылмады, мен сотқа шағым бергеннен кейін Д маған қорқыту жасай бастады. Сот негізгі қарызды қайтару туралы шешім шығарды, бірақ Д бұл шешімге шағымданды, мен шешімнен екі ай өткен соң ғана хабардар болдым. Кейін прокуратураға жүгіндім, бірақ жауап алмадым.

СҰРАҚ №54:

Екі банктен 1 500 000 теңге кепілсіз несие алдық, бірақ белгілі бір жағдайларға байланысты қазір төлем жасай алмаймыз. Айыппұл қанша уақыт және мөлшерге дейін өседі және істі сотқа беру кезінде қандай салдар болады? Несиені өтеуден бас тартпаймыз. Қарыз алушының қозғалатын және қозғалмайтын мүлкі жоқ.

ЖАУАП:

Сіздің жағдайыңызды қарастыру үшін келісімшартты зерттеу қажет, бірақ ол бізде болмағандықтан, біз жалпы жауап береміз.

Егер сіз ұзақ уақыт бойы несиені төлей алмасаңыз, банкті төлем жасау мүмкіндігінің жоқтығы туралы хабардар етіңіз. Осыдан кейін банк айыппұлды тоқтатуы немесе соманы және айыппұлды өндіріп алу үшін сотқа жүгінуі қажет, себебі азаматтық заңнама айыппұл сомасын жасанды түрде арттыруға тыйым салатын нормаларды қамтиды. Банк сотқа жүгінген жағдайда, сізге несиенің негізгі сомасын, айыппұлды, мемлекеттік бажды және өкіл қызметтері шығындарын өтеу міндеттелуі мүмкін.

СҰРАҚ №55:

Менің атам неміс, анам неміс, ал өзім орыс ұлты өкілімін. Менің ұлтымды өзгертуге құқығым бар ма?

ЖАУАП:

Қазақстан Республикасы «Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы» Кодексінің 65-бабына сәйкес, егер ата-аналардың ұлты әртүрлі болса, ол баланың жеке куәлігі немесе паспорты берілген кезде өз қалауы бойынша әкесінің немесе анасының ұлтымен анықталады.

Кейін баланың ұлты оның өтініші бойынша екінші ата-анасының ұлтына өзгертілуі мүмкін.